

Kabaretski ugodaj

Mirta ŠPOLJARIĆ

Što to povezuje ljude i životinje, pokušala je u utorak na večer u Kazalištu Trešnjava istražiti opera »Cirkus« skladatelja Juryja Everhartza u originalnoj režiji Kristine Tornquist (koja je autoricica i teksta), a čiju je obnovljenu režiju za produkciju na 25. Muzičkom biennalu Zagreb priredio Rainer Vierlinger. Predstava je to Opernog teatra Sirene iz Beča, u čijoj su zagrebačkoj izvedbi sudjelovali njihovi pjevači te glazbenici Orkestra Hrvatske vojske, kojima je ravнала Anna Sushon.

Priča je to o sličnostima između ljudi i životinja, čija je radnja smještena u cirkus u kojemu, uz ravnatelja cirkusa, rade akrobatkinja, krotitelj lavova, klaun i nezostavna žena s bradom. Ta četiri lika ujedno su i životinjski likovi koji predstavljaju drugu skrivenu krajnost ljudskih bića, koja u presudnim trenucima vođenim uglavnom, dakako, ljudskom pohlepom, dolazi do izražaja.

No, kako smo se već uvjerali pri postavi glazbeno-scenskog uratka »Srebreņica« Mire Dobrowolnog, i u ovom slučaju ideja je nadmašila izvedbu, odnosno izvedba je rasplinula moguće vrijednu ideju. Skladatelj je očito težio napisati operu opsežnijih razmjera, pa se odlučio na dva povećana čina, i u toj svojoj težnji načinio osnovnu pogrešku, jer skladateljskim, redateljskim i dramaturškim kapacitetom

opera nije dala pozitivan odgovor.

Tema koju su odlučili problematizirati izvrsna je i može sadržavati toliko nijansi, za koje se vidjelo da ih autorski tim prepoznaje. No od prepoznavanja do ostvarenja dug je put, koji je, na žalost, rezultirao čestim odugovlačenjima, rastezanjima scena, koje su morale biti sažetije, dramaturškim kontinuitetom koji je morao biti zgusnutiji.

Motiv svjetlucavoga zastora koji skriva i otkriva likove izvrsna je dosjetka, pokretni kružni dio pozornice funkcionalno rješenje, kostimi privlačni i dosjetljivi, cirkuski elementi u scenografiji dobro iskorišteni, vrlo dobri su i glazbeni elementi koji prizivaju kabaretski, šlagerski ili, pak, tipično cirkuskoj glazbenoj pozadini karakterističan prizvuk.

No, što to sve vrijedi kada opera u cjelini ne funkcionira upravo kao potrebna cjelina.

Možemo govoriti o nadasve dojmljivoj prvoj zajedničkoj sceni kada se likovi iza zastora samo maglovito otkrivaju, što vizualno, što glazbeno, zatim o sličnom pandanu pri završetku opere ili o odličnoj apsurdnom naglašenoj klaunovoj grotesknoj »artiji«.

Ali isto tako možemo govoriti o općem dojmu monotoni i nužnosti oštrih rezanja unutar opernoga materijala. Dobri segmenti ne čine dobru operu, kada ona pada na ispitu kvalitetne i logične strukturiranosti.

Iz opere
»Cirkus«